

KONYA MEVLÂNA MÜZESİ

Mevlâna Dergâhı'nın çekirdek yapısı Hz. Mevlâna'nın türbesidir. Türbe, 1274 yılında inşa edilmiştir. Hz. Mevlâna'nın Hakk'a vuslatından hemen sonra türbesinin yanında bir tekke yapıldığı kaynaklarda belirtilmekle birlikte bu yapılar günümüze kadar ulaşmamıştır. Dergâhın diğer yapıları semâhane, mescit, dedegân hücreleri, mutfak ve şadırvan 16. yüzyılda yaptırılmıştır.

Hz. Mevlâna'nın vefatından sonra onu seven kişilere, yakın dostu ve kâtibi Çelebi Hüsâmeddin, Şeyh olmuştur. Çelebi Hüsâmeddin'in vefatından sonra topluluğun başına Hz. Mevlâna'nın büyük oğlu Sultan Veled geçmiştir. Bu dönemde Mevlevîlik teşkilâtlanmış ve Konya dışında şubeler açılmaya başlanmıştır. Konya Mevlâna Dergâhı'nda Çelebilik müessesesi kurulmuş, Hz. Mevlâna'nın soyundan gelen erkek çocuklar Postnişîn olarak dergâhı idare etmişlerdir.

Mevlevîlik, Konya dışında önce Afyon, Kütahya, Muğla, İstanbul, Tokat, Erzincan gibi şehirlerde, daha sonra da Balkanlardan Hicaz Yarımadasına kadar olan bölgede yayılmış ve Mevlevîhâneler açılmıştır.

Cumhuriyetin ilânından sonra 1925 yılında diğer tekkeler gibi kapatılan Konya Mevlâna Dergâhı, 1926 yılında Atatürk'ün isteği üzerine Konya Âsâr-ı Atîka Müzesi olarak ziyarete açılmıştır. 1954 yılında yeni bir düzenleme ile Mevlâna Müzesi adını almıştır.

ESERLER

1- Hz. Mevlâna'nın Sandukası

“Hz. Mevlâna vefat edince, cenazesi, babası Sultânü'l-Ulemâ Bahâeddin Veled'in mezarının yanına getirilirken, babası oğlunun büyüklüğüne, ilmine hürmeten ayağa kalkmış, ona başucunda yer vermiştir.” Hikâyesine konu olan ahşap Sanduka Anadolu Selçuklu döneminin en güzel ahşap eserlerinden birisidir.

1274 yılında Konyalı Genak oğlu Hümâmeddin Mehmed ile Tebrizli Selîm oğlu Mimar Abdülvâhid tarafından fırınlanmış ceviz ağacından yapılmıştır. Sandukanın yüzeyi geometrik ve bitkisel motifler ile Mesnevi ve Divan-ı Kebirden alınmış beyitlerden oluşan yazı kuşakları ile bezenmiştir. Sandukanın ayak ucunda yer alan kitabede: *“Bu kabri ziyaret eden mutlaka kutlu ve uğurlu olur. Bu kabir Belhli Hüseyin oğlu Muhammed'in oğlu Mevlâna Muhammed'in istirâhat yeridir. O, doğular ve batılardaki âlimlerin sultânıdır”*. yazısı yer almaktadır.

2. Pûşîde, Mevlâna'nın Mezar Örtüsü:

Mevlevî olan Sultan II. Abdülhamîd tarafından 1895 yılında deri üzerine atlas kumaştan yaptırılmıştır. Altın klaptanlı işlemeleri bulunan puşide 3,96 x 6,30 m. ölçülerindedir. Pûşîdenin üzerinde bulunan yazılar Maraşlı Hattat Hasan Sırrı Efendi'ye aittir.

Puşide üzerinde celî sülûs hattı ile “*Âyete'l-Kürsî, Tekâsür, A'râf sûresi 34. ve Âl-i İmrân sûresi 185. âyet-i kerîmelerinden birer bölüm, Fâtiha ve İhlâs sûreleri ile Lafza-i Celâl, Esmâ-yı Nebî, kitâbe ve III. Selîm'in tuğrası*” işlenmiştir.

Hız. Pîr'in ayak ucuna gelen yerinde, bir önceki pûşîdeyi yaptıran Sultan 3. Selîm'in tuğrasını işletmiş; bu pûşîdenin sahibi olarak kendi ketebe kaydını da bu tuğranın altına yazdırtmıştır. Bir bakıma Cihan Sultanları Gönül Sultanının ayak ucunda huzurda niyaza durmuşlardır.

3. Mesnevî

Hz. Mevlâna'nın vefatından beş yıl sonra yazılmış olan Mesnevî nüshası "Nüsha-i Kadîm" olarak kabul edilmektedir. Mesnevî'nin bu nüshasında altı cilt bir arada toplanmıştır. Kırmızı deriden yapılmış cildi dönemine ait olmayan Mesnevî'nin 1-6. sayfaları tam tezhiplidir. Selçuklular döneminde 1278 yılında Hattat Mehmed bin Abdullah Konevî tarafından Nesih hat ile yazılmıştır.

4. Kur'ân-ı Kerîm

9. Yüzyıla tarihlendirilen Kûfî hatla yazılmış olan Kuran'ın Hattatı belli değildir. Ebru karton ciltlidir. Ceylan derisi üzerine Meryem Sûresi yazılmış olan on altı sayfalık bu cüzün her sayfasında altı satır yazı bulunmaktadır.

5. Kur'an-ı Kerim

Selçuklu döneminin ünlü hattatlarından Hattatı Yâkût el-Musta'sımî tarafından 1268 yılında Nesih hat ile yazılmıştır.

6. Sancak Kur'ân-ı Kerîmi

Osmanlı döneminde yazılmış küçük Kuranların en güzellerinden birisidir. Gubârî hat ile yazılmıştır. Gümüş mahfaza içinde korunan Kur'ân-ı Kerîm karton ciltlidir.

7. Ünik bir eser, Nisan Tası

İlhanlı Hükümdarı Ebû Saîd Bahadır Hân tarafından 1327 yılında bronz üzerine gümüş ve altın kakma tekniğinde yaptırılarak Mevlâna Dergâhı'na hediye olarak gönderilmiştir. İçerisinde Nisan yağmurları toplanıp şifâ niyetine ziyaretçilere dağıtıldığı için Nisan Tası adı verilmiştir.

8. Kıbrıs'ın Fethi Hatırası Şamdan

Gedik Ahmed Paşa tarafından Kıbrıs'ın fethinden sonra Mevlevî Dergâhı'na vakfedilmiştir. Şamdanın kolları ejder motiflidir.

9. Asma Cam Kandil, Memluklu, 15. yüzyıl

Kandilin bütün yüzeyi altın yaldız ve mavi mine ile sıvanmış, kıvrım dallı iri rûmî motiflerle bezenmiştir. Kandilin boyun kısmında celî sülüs hattı ile: “*el-‘Âlimü'l-‘Âlem*” yazısı yedi kez tekrar edilmiştir. Kâide kısmında da “*el-‘Âlimü'l-‘Âdil, el-‘Âlimü'l-‘Âdil, el-‘Âlim*” yazısı bulunmaktadır.

10. Levha

Sultân II. Mahmûd tarafından Celî Sülûs hat ile yazılmıştır. Malakârî tekniğinde altın varakla “Subhânallah ve bihamdihi subhânallahi'l-azîm” (Allah'ı hamd ile tesbîh ve noksanlıklardan tenzih ederim.) yazılıdır.

